

OMGEVINGSBEELD LOTC-GZ | PERIODE 27 APRIL 12.00 – 30 APRIL 12.00

Samenvatting

COVID-19

- De behoefte aan zorg op de IC neemt geleidelijk af. De solidariteit tussen ziekenhuizen dreigt te verminderen nu het aantal coronapatiënten op de intensive care afneemt. [Oproep NVIC-voorzitter](#) tot samenwerking voor nu en de lange termijn om de benodigde IC-capaciteit te kunnen blijven garanderen.
- Het aantal besmettingen in verpleeghuizen neemt minder snel toe. De COVID-19 registratie is van groot belang om het beloop van COVID-19 in verpleeghuizen in kaart te brengen. Pre- en asymptomatische patiënten lijken een belangrijk aandeel te hebben bij snelle verspreiding.
- Onderzoekers in Oxford hopen op een corona-vaccin in september. Er zitten nog wel haken en ogen aan.
- De WHO waarschuwt dat de coronapandemie nog lang niet voorbij is. Ook zijn er ernstige zorgen over de gevolgen van het coronavirus voor de reguliere zorg
- Uit onderzoek blijkt dat Corona ook trombose kan veroorzaken.
- Volgens een Duitse studie zijn kinderen mogelijk net zo besmettelijk als oudere leeftijdsgroepen. Volgens ^{(10)(2e)} I- ^{(10)(2e)} zijn kinderen wel net zo besmettelijk, maar verspreiden ze het coronavirus minder, omdat ze minder hoesten.
- In de leidraad 'Niet meer besmettelijk na COVID-19 infectie' van de FMS staat beschreven wanneer een patiënt vrij van COVID-19 verklaard kan worden.
- Een derde van de mensen van wie bekend is dat ze het coronavirus hebben of hebben gehad, werkt in de zorg (± 14.000); daarvan zijn er 9 overleden.

Zorg regulier

- De plannen van minister De Jonge inzake bezoek aan verpleeghuizen worden door de branche voorzichtig positief en onder voorwaarden ontvangen. Mensen vragen zich af of de proef ook zal worden uitgebreid naar de gehandicaptenzorg.
- Nivel verkent de actuele en uitgestelde gevolgen van COVID-19 voor huisarts(-enzorg).
- Het aantal verwijzingen door de huisarts naar een medisch specialist neemt weer toe. Het aantal spoedverwijzingen is bijna weer terug op het niveau van voor de coronacrisis.
- Het LOTC-GZ levert vanaf week 16 wekelijks een beeld op van kwetsbare groepen.

Uitgestelde zorg

- Het aantal verwijzingen naar de ggz is fors gedaald; daarnaast stellen cliënten therapieën uit. Naar verwachting zal in de nabije toekomst de vraag naar ggz-zorg flink toenemen en de zorgvraag zwaarder zijn.

Schaarste mensen, middelen

- GroenLinks-Kamerleden vragen het Kabinet meer aandacht te hebben voor personeel in de (jeugd)GGZ en ervoor te zorgen dat ze (met pbm) hun werk veilig kunnen doen.
- De distributie van pbm binnen de zorg verloopt goed, maar de inkoop kan nog steeds beter.

Voor het omgevingsbeeld LOTC-GZ wordt gebruik gemaakt van de volgende bronnen: sitrap VWS, omgevingsanalyse VWS, omgevingsanalyse NKC, Update NKC, Communiqué LNAZ | LCPS, nieuwsbrief GGD GHOR Nederland, Update DPG-en, nieuwsbrief PSH GOR, nieuwsbrief ActiZ, Kamerbrieven, debat Tweede Kamer, diverse websites en mediaberichten.

Voor opmerkingen, vragen of suggesties voor het omgevingsbeeld, mail naar ^{(10)(2e)} @ifv.nl

- Het RIVM heeft [extra informatie](#) gepubliceerd over het gebruik van mondmaskers voor zorgmedewerkers die buiten het ziekenhuis werkzaam zijn. De Rijksoverheid heeft de [factsheet Wanneer is welk mondmasker nodig?](#) aangepast.
- VWS roept zorgverleners en ziekenhuizen op hun pbm via de LCH-website te bestellen. Deze pbm zijn betrouwbaar, er zijn er voldoende van en de prijzen zijn schappelijk.
- In Nederlandse laboratoria staan voldoende machines om nu al iedereen met klachten te testen op corona, maar er is een tekort aan testvloeistoffen om in die machines te stoppen.
- De IC-capaciteit moet structureel omhoog om de komende jaren ook coronapatiënten op te vangen. De meeste vraag gaat uit naar verpleegkundigen en ondersteunend personeel.

Methoden

- Er is een Landelijke Coördinatiestructuur Testcapaciteit (LCT) ingericht voor sturing op de beschikbare testcapaciteit.
- De GGD-en gaan vanaf 6 mei meer testen en komt begin mei met een testplan en een plan hoe het aantal medewerkers voor bron- en contactonderzoek snel kan worden uitgebreid.
- Voor mantelzorgers is een RIVM-richtlijn in de maak zodat zij ook getest mogen gaan worden.
- Inzichten over het nut van mondkapjes in de openbare ruimte blijven verdeeld.
- Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland roept op tot een nieuwe samenleving met ruimte voor deelname van mensen met een beperking. ANBO pleit voor aandacht voor ouderen.
- Onderzoekers verzoeken het Kabinet codes en data rond de bestrijding van Corona openbaar te maken om fouten vroegtijdig te bemerken en om kennisontwikkeling te bespoedigen.

Sociaal emotioneel gebied

- COVID-19-patiënten hebben gemiddeld nog 21 weken nodig om te revalideren na een IC-opname en 40% kampt met het 'post-ic-syndroom'.
- Veel Nederlanders hebben angst voor de toekomst, m.n. zzp'ers, flexwerkers en jongeren.
- Er is een [tussenrapportage](#) van het coronabelevingsonderzoek van RIVM en Nivel.

Groter dan zorg, maar wat zorg wel raakt

- De vatbaarheid van nertsen voor COVID-19 en hun rol bij de verspreiding wordt onderzocht.
- Biodiversiteitdeskundigen verwachten nieuwe pandemieën, nog gevaarlijker dan de huidige corona-epidemie en raden overheden aan om veel meer te doen aan milieubescherming.
- De jeugdgezondheidszorg (JGZ) ondersteunt bij het (gedeeltelijk) heropenen van de scholen en kinderdagverblijven.
- Op de [RIVM-website](#) staat een overzicht van databronnen over COVID-19.
- Er is een [sportprotocol](#) opgesteld voor kinderen t/m 18 jaar.
- Er is veel aandacht voor (on)mogelijkheden van de anderhalve meter-samenleving. In verschillende sectoren wordt het gebruik van mondkapjes bepleit, waaronder de NS.

Voor het omgevingsbeeld LOTC-GZ wordt gebruik gemaakt van de volgende bronnen: sitrap VWS, omgevingsanalyse VWS, omgevingsanalyse NKC, Update NKC, Communiqué LNAZ | LCPS, nieuwsbrief GGD GHOR Nederland, Update DPG-en, nieuwsbrief PSH GOR, nieuwsbrief ActiZ, Kamerbrieven, debat Tweede Kamer, diverse websites en mediaberichten.

Voor opmerkingen, vragen of suggesties voor het omgevingsbeeld, mail naar 10729@ifv.nl

---

1. COVID-19

- De behoefte aan zorg op de IC neemt geleidelijk af. Hierdoor is er een verminderde bezetting van de IC-capaciteit door COVID-19 patiënten. De voorzitter van de NVIC roept op tot samenwerking voor nu en de lange termijn om de benodigde IC-capaciteit te kunnen blijven garanderen. Concreet gaat het om: centreren COVID-19-patiënten binnen de regio, daling de komende maanden en in het najaar verwachte toename van COVID-19-patiënten, recuperatie van het IC-personeel, opleiden van IC-verpleegkundigen vanwege structurele verhoogde IC-capaciteit en de aandacht voor de benodigde materialen, middelen en medicamenten (LCPS Communiqué, 29 april; NVIC, 26 april) <https://nvic.nl/COVID-19-bericht-van-de-voorzitter-9>
- De solidariteit tussen ziekenhuizen dreigt te verminderen nu het aantal coronapatiënten op de intensive care afneemt. (10)(2e) (10)(2e) ziet grote verschillen in de bezettingsgraad van intensive cares tussen verschillende regio's en dat 'frustreert' hem. (Update NKC, 29 april) (10)(2e) C (10)(2e) geeft op 30 april aan dat het verschil in drukte op de intensive care tussen regio's afneemt. (NOS, 30 april) <https://nos.nl/artikel/2332298-coronacijfers-van-30-april-bijna-14-000-besmette-zorgmedewerkers-waarvan-9-overleden.html>
- De COVID-19 registratie is van groot belang om het beloop van COVID-19 in verpleeghuizen in kaart te brengen. Het aantal besmettingen in verpleeghuizen lijkt minder snel toe te nemen in vergelijking met begin april. Toch neemt nog steeds dat het aantal patiënten met (mogelijk) COVID-19 toe en het aantal patiënten dat overlijdt ook. (Verenso, 28 april) <https://www.verenso.nl/nieuws/update-COVID-19-registratie-28-april-2020>
- Pre- en asymptomatische patiënten lijken een belangrijk aandeel te hebben bij snelle verspreiding van COVID-19 in verpleeghuizen. Dat schrijven (10)(2e) in The New England Journal of Medicine. (Medisch Contact, 29 april) <https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/nieuwsartikel/presymptomatische-patienten-spelen-rol-bij-verspreiding-COVID-19-in-verpleeghuis-htm>
- Een instituut van de universiteit in Oxford is al ver met de ontwikkeling van een COVID-19-vaccin. Als alles meezit, kan het vaccin in september op de markt komen. 'Het is goed nieuws, maar er zitten wel wat haken en ogen aan', reageert de NOS-gezondheidsredacteur. (NOS, 29 april) <https://nos.nl/artikel/2332151-britse-onderzoekers-hopen-op-vaccin-in-najaar-goed-nieuws-met-kanttekeningen.html>
- De WHO waarschuwt dat de coronapandemie nog lang niet voorbij is. Ook zijn er ernstige zorgen over de gevolgen van het coronavirus voor de reguliere zorg. (Omgevingsanalyse VWS, 28 april)
- Uit onderzoek van het LUMC, het Amphia Ziekenhuis in Breda en het Erasmus MC in Rotterdam blijkt dat Corona ook trombose kan veroorzaken. (NOS, 29 april) <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2332229-helpt-coronapatiënten-op-ic-heeft-stollingen-in-longen-of-hersenen.html>
- Volgens een Duitse studie zijn kinderen mogelijk net zo besmettelijk als oudere leeftijdsgroepen en kunnen ze het coronavirus daarom net zo makkelijk verspreiden. Volgens viroloog (10)(2e) 1 (10)(2e) verspreiden kinderen het virus minder, omdat je klachten als hoesten nodig hebt om het virus ook daadwerkelijk te verspreiden. (NOS, 30 april) <https://nos.nl/liveblog/2332234-ggd-vanaf-6-mei-meer-testen-kinderen-mogelijk-net-zo-besmettelijk.html>

Voor het omgevingsbeeld LOTC-GZ wordt gebruik gemaakt van de volgende bronnen: sitrap VWS, omgevingsanalyse VWS, omgevingsanalyse NKC, Update NKC, Communiqué LNAZ | LCPS, nieuwsbrief GGD GHOR Nederland, Update DPG-en, nieuwsbrief PSH GOR, nieuwsbrief ActiZ, Kamerbrieven, debat Tweede Kamer, diverse websites en mediaberichten.

Voor opmerkingen, vragen of suggesties voor het omgevingsbeeld, mail naar (10)(2e)@ifv.nl

- Een derde van de mensen van wie bekend is dat ze het coronavirus hebben of hebben gehad, werkt in de zorg (± 14.000); daarvan zijn er 9 overleden. Het gaat zowel om ziekenhuispersoneel als om mensen die bijvoorbeeld in de thuiszorg of de verpleeghuiszorg werken. Van de bevestigde coronadragers van 18 tot en met 69 jaar werkt zelfs 54 procent in de zorg en 8 procent daarvan werd opgenomen in het ziekenhuis. Het RIVM tekent hierbij aan dat zorgmedewerkers sneller worden getest dan anderen, namelijk al bij lichte klachten. (NOS, 30 april) <https://nos.nl/artikel/2332298-coronacifers-van-30-april-bijna-14-000-besmette-zorgmedewerkers-waarvan-9-overleden.html>
- In de [leidraad 'Niet meer besmettelijk na COVID-19 infectie'](#) van de FMS staat beschreven wanneer een patiënt vrij van COVID-19 verklaard kan worden. In de leidraad wordt een onderscheid gemaakt tussen patiënten zonder en met aanhoudende (hoest)klachten. (FMS, 29 april) <https://www.demedischspecialist.nl/nieuws/leidraad-voor-COVID-19-vrij-verklaren-pati%C3%abnten-0>

---

2. Zorg regulier

- De plannen van minister De Jonge inzake bezoek aan verpleeghuizen worden voorzichtig positief ontvangen. De branche tempert wel de verwachtingen; het zal zorgvuldig en stapje voor stapje moeten. Strikte monitoring, onderzoek en bijsturing tijdens de verruiming zijn daarbij van groot belang. Mensen vragen zich af of de proef ook zal worden uitgebreid naar de gehandicaptenzorg. (Omgevingsanalyse NKC, 28 april; Nieuwsbrief ActiZ, 27 april)
- Het Nivel brengt in kaart wat de belasting van COVID-19 is voor huisartsenpraktijken, welke ondersteuningsbehoefte er is, welke oplossingen gevonden worden en wat de verwachtingen zijn wat betreft uitgestelde zorg. (Nivel, 29 april) <https://www.nivel.nl/nl/nieuws/nivel-verkent-actuele-en-uitgestelde-gevolgen-van-COVID-19-voor-huisarts-en-huisartsenzorg>
- Het aantal verwijzingen door de huisarts naar een medisch specialist neemt weer toe. Het aantal spoedverwijzingen is bijna weer terug op het niveau van voor de coronacrisis. (NZA, 29 april) <https://www.nza.nl/actueel/nieuws/2020/04/29/aantal-verwijzingen-naar-ziekenhuizen-neemt-weer-toe>
- Het LOTC-GZ levert vanaf week 16 wekelijks een beeld op van kwetsbare groepen. (LCMS, 28 april)

---

3. Uitgestelde zorg

- Met de coronacrisis is het aantal verwijzingen naar de ggz fors gedaald, m.n. binnen de specialistische ggz en de jeugd-ggz. Daarnaast stoppen sommige patiënten voortijdig met hun behandeling vanwege risico's op besmetting en starten anderen vanwege dat risico behandelingen überhaupt niet. Volgens GGZ Nederland is een langere wachttijd ongunstig voor de ernst van klachten. Naar verwachting zal in de nabije toekomst de vraag naar ggz-zorg flink toenemen en de zorgvraag zwaarder zijn. (Skipr, 29 april) <https://www.skipr.nl/nieuws/aantal-verwijzingen-naar-de-ggz-dalen-fors/>

Voor het omgevingsbeeld LOTC-GZ wordt gebruik gemaakt van de volgende bronnen: sitrap VWS, omgevingsanalyse VWS, omgevingsanalyse NKC, Update NKC, Communiqué LNAZ | LCPS, nieuwsbrief GGD GHOR Nederland, Update DPG-en, nieuwsbrief PSH GOR, nieuwsbrief ActiZ, Kamerbrieven, debat Tweede Kamer, diverse websites en mediaberichten.

Voor opmerkingen, vragen of suggesties voor het omgevingsbeeld, mail naar 10120@ifv.nl

---

4. Schaarste mensen, middelen

Middelen

PBM

- GroenLinks-Kamerleden vinden dat mensen die psychische zorg nodig hebben extra kwetsbaar zijn door alle beperkingen vanwege de coronacrisis. Ze vragen het Kabinet meer aandacht te hebben voor deze groep, 'door te zorgen dat de mensen in de (jeugd)GGZ hun werk veilig kunnen doen. Te vaak horen we dat het ontbreekt aan beschermingsmateriaal. Geef de mensen in deze sector prioriteit, zodat therapieën door kunnen gaan.' (Omgevingsanalyse NKC, 28 april)
- De pbm binnen de zorg blijft een probleem. De distributie verloopt goed maar de inkoop van pbm kan nog steeds beter. (DPG Update, 29 april)
- Op vrijdag 1 mei van 13.00–14.00 uur organiseert ActiZ het [webinar](#) 'gepast gebruik pbm' voor bestuurders, directeuren en managers, kwaliteitsfunctionarissen, beleidsadviseurs en deskundigen infectiepreventie. Tijdens deze webinar wordt stilgestaan bij infectiepreventie, hygiënemaatregelen en de RIVM-richtlijnen. (Nieuwsbrief ActiZ, 29 april)
- Het RIVM heeft [extra informatie](#) gepubliceerd over het gebruik van mondmaskers voor zorgmedewerkers die buiten het ziekenhuis werkzaam zijn. Daarbij heeft de Rijksoverheid de [factsheet Wanneer is welk mondmasker nodig?](#) aangepast. Zo is bijvoorbeeld de term 'vluchtig contact' uit de factsheet gehaald. (Nieuwsbrief ActiZ, 29 april)
- VWS roept zorgverleners en ziekenhuizen op via de LCH-website hun pbm te bestellen en niet meer zelf op zoek te gaan. 'Van deze middelen weten we dat ze betrouwbaar zijn. Er zijn voldoende beschermingsmiddelen voor zorginstellingen, thuiszorgorganisaties en ziekenhuizen bij het landelijk verdeelcentrum.' (NOS, 30 april) <https://nos.nl/artikel/2332271-we-hebben-voldoende-machines-maar-te-weinig-testvloeistof.html>

Testbeleid

- De capaciteit om te testen op COVID-19 wordt op dit moment voor maar 30 procent benut. En het aantal positieve testuitslagen daalt. Samen zouden laboratoria in Nederland 17.500 tests per dag kunnen uitvoeren, maar het aantal uitgevoerde tests is 4.500, schrijft Trouw. De capaciteit is er, maar de vraag blijktbaar niet, zegt het RIVM. Althans nog niet; als straks leerkrachten en andere werkenden, die nu gedwongen thuiszitten, weer aan de slag gaan, kan de vraag naar testcapaciteit snel oplopen. (Omgevingsanalyse VWS, 28 april)
- 'In Nederlandse laboratoria staan voldoende machines om nu al iedereen met klachten te testen op corona, maar er is een tekort aan testvloeistoffen om in die machines te stoppen', zei coronagezant [\(10\)2e](#) in de technische briefing voor Kamerleden. (NOS, 30 april) <https://nos.nl/artikel/2332271-we-hebben-voldoende-machines-maar-te-weinig-testvloeistof.html>

Overig

- Volgens NVIC, LCPS en RIVM moet de capaciteit van de IC's structureel omhoog om de komende jaren ook coronapatiënten op te vangen. De meeste vraag gaat uit naar verpleegkundigen en ondersteunend personeel. (Update NKC, 29 april)

Voor het omgevingsbeeld LOTC-GZ wordt gebruik gemaakt van de volgende bronnen: sitrap VWS, omgevingsanalyse VWS, omgevingsanalyse NKC, Update NKC, Communiqué LNAZ | LCPS, nieuwsbrief GGD GHOR Nederland, Update DPG-en, nieuwsbrief PSH GOR, nieuwsbrief ActiZ, Kamerbrieven, debat Tweede Kamer, diverse websites en mediaberichten.

Voor opmerkingen, vragen of suggesties voor het omgevingsbeeld, mail naar [\(10\)2e@ifv.nl](mailto:(10)2e@ifv.nl)

---

5. Methoden (beleid, richtlijnen, afspraken etc.)

Testbeleid

- Er is een Landelijke Coördinatiestructuur Testcapaciteit (LCT) ingericht voor sturing op de beschikbare testcapaciteit. De testcapaciteit is uitgebreid met teststraten voor zorgmedewerkers (ook buiten het ziekenhuis) en leerkrachten basisonderwijs. ([Testbeleid algemeen](#) en [Testbeleid zorgmedewerkers buiten het ziekenhuis](#). (LCMS, 29 april; Nieuwsbrief ActiZ, 29 april)
- Voor (WMO) huishoudelijke hulp gelden de testrichtlijnen voor thuiszorg. De GGD'en worden verzocht coulant om te gaan met testaanvragen van deze doelgroep. (DPG Update, 28 april)
- De labkosten van COVID-19 testen bij zorgpersoneel die door de eigen zorginstelling (buiten de GGD om) zijn uitgevoerd, worden ook via het OGZ budget vergoed. (DPG Update, 28 april)
- De GGD'en gaan vanaf 6 mei meer testen, nl basisonderwijsmedewerkers, medewerkers van kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang, beroepsmatige gastouders en jeugdtrainers. De triage verloopt bij deze doelgroepen hetzelfde als bij de zorgmedewerkers: ten minste 24 uur ziekteverschijnselen EN doorverwijzing en aanmelding door bedrijfsarts (of GGD). De GGD komt begin mei met een testplan. (DPG Update, 29 april; NOS, 30 april)
<https://nos.nl/liveblog/2332234-ggd-vanaf-6-mei-meer-testen-kinderen-mogelijk-net-zo-besmettelijk.html>
- Voor mantelzorgers is een RIVM-richtlijn in de maak zodat zij ook getest mogen gaan worden. (NOS, 30 april)
- Inzichten over nut mondkapjes blijven verdeeld. Er bestaat geen grootschalig en grondig onderzoek dat in één keer duidelijkheid biedt en internationale gezondheidsorganisaties hebben verschillende adviezen. Het RIVM staat kritisch tegenover mondkapjes in de openbare ruimte. De essentie van het huidige beleid is thuisblijven bij ziekte, anderhalve meter afstand houden en goede handhygiëne. Mensen kunnen het coronavirus echter ook overdragen vóórdat ze klachten hebben. Daarmee ontstaat opnieuw de vraag of persoonlijke beschermingsmiddelen ook buiten de zorg nuttig zijn. (NOS, 30 april)
<https://nos.nl/collectie/13824/artikel/2331516-schijnveiligheid-of-zinvol-inzichten-over-nut-mondkapjes-blijven-verdeeld>

Toekomst

- De directeur van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland roept op tot een nieuwe samenleving met ruimte voor deelname van mensen met een beperking. (Zorg + Welzijn, 28 april) <https://www.zorgwelzijn.nl/blog/blog-het-frame-van-anderhalve-meter-is-te-klein/>

App/contactonderzoek

- De uitvinder van Bluetooth verbaast zich over de grote weerstand tegen een corona-app en het gebruik van Bluetooth terwijl Nederlanders wel privégegevens delen door het gebruik van Twitter, FB of WhatsApp. 'Als mensen vervolgens een app moeten downloaden waardoor we weer naar buiten kunnen, dan is de wereld te klein.' (Omgevingsanalyse NKC, 28 april)

Voor het omgevingsbeeld LOTC-GZ wordt gebruik gemaakt van de volgende bronnen: sitrap VWS, omgevingsanalyse VWS, omgevingsanalyse NKC, Update NKC, Communiqué LNAZ | LCPS, nieuwsbrief GGD GHOR Nederland, Update DPG-en, nieuwsbrief PSH GOR, nieuwsbrief ActiZ, Kamerbrieven, debat Tweede Kamer, diverse websites en mediaberichten.

Voor opmerkingen, vragen of suggesties voor het omgevingsbeeld, mail naar 10129@ifv.nl

- De minister heeft met de DPG-en overleg gehad over het Bron- en contactonderzoek (BCO). Eerste stap is het maken van een prognosemodel BCO. De minister wil begin mei een eerste beeld van de benodigde opschaling en de mogelijkheden van de GGD'en om dit te organiseren (DPG Update, 28 april)
- De ANBO pleit ervoor expliciet aandacht te besteden aan ouderen bij een inclusieve, intelligente exit-strategie. Ouderen zullen een Corona-app vaak niet (kunnen) gebruiken omdat hun toestel hiervoor niet geschikt is, de info vaak ingewikkeld is of zij verkeerde verwachtingen hebben. (ANBO, 28 april) <https://www.anbo.nl/nieuws/corona-app-wat-zijn-de-gevolgen-voor-ouderen>

Overig

- 96 onderzoekers verzoeken het Kabinet in een brief aan NRC om codes en data rond de bestrijding van Corona openbaar te maken. 'Transparante onderzoekspraktijken (Open Science) zijn de meest effectieve manier om fouten vroegtijdig te bemerken en herstellen en de ontwikkeling van betrouwbare kennis te bespoedigen.' (Omgevingsanalyse VWS, 28 april)

---

6. Sociaal emotioneel gebied

- COVID-19-patiënten hebben gemiddeld nog 21 weken nodig om te revalideren na een IC-opname en 40% kampt met het 'post-ic-syndroom' dat leidt tot angsten, herbeleving, depressies en concentratiestoornissen. (Omgevingsanalyse NKC, 28 april)
- Een mogelijk startpunt voor PSH-betrokkenen is het doornemen van de [e-module Communiceren in de nafase](#). Deze geeft inzicht in de dynamiek en de uitdagingen van de nafase. Bedoeld voor professionals die een rol hebben in de nazorg/nafase. (Nieuwsbrief PSH GOR, 24 april)
- Allerlei PSH-producten (folders en filmpjes) voor professionals en publiek zijn te vinden op de [webpagina over COVID-19](#) van ARQ Kenniscentrum Impact. (Nieuwsbrief PSH GOR, 24 april)
- De impact van de crisis raakt iedereen in de samenleving. Uit onderzoek van de EUR, VU Amsterdam, Kieskompas en gemeente Rotterdam blijkt dat veel Nederlanders angst hebben voor de toekomst. De nieuwe groep kwetsbaren (zzp'ers, flexwerkers), maar ook jongeren, ervaren stress omdat zij bang zijn voor de financieel-economische gevolgen. Ook huisartsen zien meer patiënten met stress gerelateerde klachten. (NKC nieuwsbrief, 29 april)
- Het RIVM en het Nivel onderzoeken tussen 24 februari en 17 mei 2020 samen hoe mensen in Nederland de coronacrisis beleven. Op 29 april is de eerste [tussenrapportage](#) gepresenteerd. (DPG Update, 29 april) Zie ook <https://www.rivm.nl/coronavirus-COVID-19/onderzoek/hoe-reageren-mensen-in-nederland-op-nieuwe-coronavirus>

Voor het omgevingsbeeld LOTC-GZ wordt gebruik gemaakt van de volgende bronnen: sitrap VWS, omgevingsanalyse VWS, omgevingsanalyse NKC, Update NKC, Communiqué LNAZ | LCPS, nieuwsbrief GGD GHOR Nederland, Update DPG-en, nieuwsbrief PSH GOR, nieuwsbrief ActiZ, Kamerbrieven, debat Tweede Kamer, diverse websites en mediaberichten.

Voor opmerkingen, vragen of suggesties voor het omgevingsbeeld, mail naar 10129@ifv.nl

---

7. Groter dan zorg, maar wat zorg wel raakt

- De media-aandacht lijkt meer te verschuiven naar de gevolgen die de coronacrisis heeft voor de economie. Het zou te veel gaan over gezondheid en te weinig over economie. Langs dezelfde lijn klinkt kritiek op het OMT. Daar zou geen ruimte zijn voor maatschappelijke en bestuurlijke afwegingen. (Omgevingsanalyse NKC, 28 april)
- Bij twee nertsenfokkerijen in Noord-Brabant zijn coronabesmettingen geconstateerd. Er wordt gewezen op het belang van onderzoek naar de relatie tussen luchtkwaliteit, intensieve veehouderij en vatbaarheid voor corona. De vatbaarheid van dieren voor COVID-19 en hun rol bij de verspreiding van het virus wordt onderzocht. (Omgevingsanalyse NKC, 28 april)
- Vooraanstaande deskundigen op het gebied van biodiversiteit verwachten nieuwe pandemieën, nog gevaarlijker dan de huidige corona-epidemie. De experts raden overheden aan om veel meer te doen aan milieubescherming. (Omgevingsanalyse NKC, 28 april)
- De voorbereidingen voor de opening van buitenschoolse opvang en kinderopvang voor kinderen tussen 0 en 4 jaar verlopen stroef, zegt de brancheorganisatie kinderopvang. Deze wil meer samspraak en uiterlijk één week voor 11 mei duidelijkheid. (Omgevingsanalyse NKC, 28 april)
- De jeugdgezondheidszorg (JGZ) ondersteunt bij het (gedeeltelijk) heropenen van de scholen en kinderdagverblijven en kan helpen om zorgen en vragen van ouders, kinderen en leerkrachten (digitaal) te bespreken. Hiermee hoopt de JGZ de werkdruk op leraren te verlagen en er gezamenlijk voor te zorgen dat kinderen en ouders alle aandacht hebben die straks nodig is, en met name aandacht voor de kwetsbaren. (DPG Update, 28 april)
- Huisartsen geven geen geneeskundige verklaring in verband met corona af op verzoek van werkgevers, scholen en andere instanties. In Nederland worden dergelijke verklaringen door onafhankelijke artsen afgegeven. (LHV, 28 april)
- Op de [RIVM-website](#) staat een overzicht van databronnen over COVID-19. Van elke bron is een beschrijving opgenomen, en waar van toepassing een verwijzing naar de dataset(s). (Sitrap VWS, 28 april)
- De regering denkt na over het versoepelen van de coronamaatregelen de komende tijd. Maar wat is de juiste exit-strategie? En wat willen de Nederlanders zelf eigenlijk? Sinds vandaag kan iedereen zijn of haar voorkeur kenbaar maken. Dat gaat via een [online onderzoek](#) dat wordt uitgevoerd door de TU Delft. (NOS, 29 april)
- Vanaf 29 april mogen kinderen t/m 18 jaar, onder begeleiding, weer samen trainen in de buitenlucht. NOC*NSF, sportbonden en VSG hebben voor de gemeenten en uitvoerende partijen een [sportprotocol](#) opgesteld om richting geven hoe te handelen en aandachtspunten voor nadere uitwerking aan te reiken. (Update NKC, 29 april)
- Er is veel aandacht voor (on)mogelijkheden van de anderhalve meter-samenleving en zorgen van ondernemers over de economische gevolgen van de crisis. In verschillende sectoren wordt het gebruik van mondkapjes bepleit, waaronder de NS. (Omgevingsanalyse NKC, 28 april)

Voor het omgevingsbeeld LOTC-GZ wordt gebruik gemaakt van de volgende bronnen: sitrap VWS, omgevingsanalyse VWS, omgevingsanalyse NKC, Update NKC, Communiqué LNAZ | LCPS, nieuwsbrief GGD GHOR Nederland, Update DPG-en, nieuwsbrief PSH GOR, nieuwsbrief ActiZ, Kamerbrieven, debat Tweede Kamer, diverse websites en mediaberichten.

Voor opmerkingen, vragen of suggesties voor het omgevingsbeeld, mail naar 10129@ifv.nl